

**Správa o výsledku kontroly implementácie programového rozpočtovania
v rozpočtovom procese miest a obcí**

Kontrola bola vykonaná v súlade s plánom kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2011.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť splnenie povinnosti miest a obcí pripraviť svoje rozpočty pre roky 2009 – 2011 ako programové rozpočty, ako aj realizáciu činnosti v procese implementácie programového rozpočtovania so zameraním na rok 2010. Zároveň preveriť dodržiavanie povinnosti zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť použitia verejných prostriedkov v rámci vybraného programu.

Predmetom kontroly bolo preveriť splnenie povinnosti miest a obcí pripraviť svoje rozpočty ako programové rozpočty so zameraním na rok 2010, preveriť dodržiavanie povinnosti zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť použitia verejných prostriedkov v rámci vybraných programov (šport a sociálne služby), preveriť úroveň vnútornej kontroly kontrolovaného subjektu.

Kontrola bola vykonaná v meste Svit, Hviezdoslavova 33, 059 21 Svit (ďalej len „mesto“ alebo „kontrolovaný subjekt“) za kontrolované obdobie roku 2010 vrátane relevantných údajov rokov 2009 a 2011.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1 Preverenie splnenia povinnosti pripraviť rozpočet ako programový

Kontrolou programového rozpočtu na rok 2010 bolo zistené, že mesto nekonalo v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, keď nerozpísalo kapitálové výdavky v celkovej výške 36 085,00 EUR na jednotlivé programy.

Mesto pri vytváraní merateľných ukazovateľov ako nástrojov na monitorovanie a hodnotenie plnenia cieľa nepostupovalo v zmysle Praktického a konkrétneho manuálu pre tvorbu programových štruktúr na úrovni miestnej a regionálnej územnej samosprávy odporúčaného Ministerstvom financií SR (ďalej len „Manuál MF SR“), keď v štyroch podprogramoch neformulovalo merateľné ukazovatele v priamej súvislosti s cieľom.

Kontrolovaný subjekt pri stanovovaní merateľných ukazovateľov, výstupov, ktorými sa meria množstvo, kvalita, náklady tovarov alebo služieb ako aj samotný pokrok pri plnení cieľa, určil v siedmich prípadoch ako plánovanú hodnotu nulu, čím nepostupoval podľa odporúčaní Manuálu MF SR.

Preverením hodnotiacej správy programového rozpočtu k 31.12.2010 bolo zistené, že mesto nevykonalo hodnotenie plnenia zámerov, cieľov a ukazovateľov. Hodnotiaca správa neobsahovala komentár vysvetľujúci nesplnenie plánovaných výstupov alebo výsledkov, ale len plnenie programu vo finančnom vyjadrení a porovnanie plánovanej a skutočnej hodnoty stanoveného merateľného ukazovateľa, pričom v komentári boli uvedené aktivity, súvisiace s predmetným plnením daného podprogramu.

Mesto nepostupovalo v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, keď v priebehu roka nehodnotilo plnenie zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov. Zároveň sa neriadilo odporúčaniami Manuálu MF SR.

2 Kontrola hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti vybraných programov

Sociálne služby

Podľa programového rozpočtu mesta na rok 2010 program Sociálne služby obsahoval päť podprogramov, v ktorých boli výdavky čerpané vo výške 282 063,00 EUR (plnenie 82,3 % k upravenému rozpočtu). Najvyššie čerpanie výdavkov bolo v rámci podprogramu Zariadenia opatrovateľskej služby (ďalej len „ZOS“) vo výške 154 039,50 EUR (plnenie na 89,3 %).

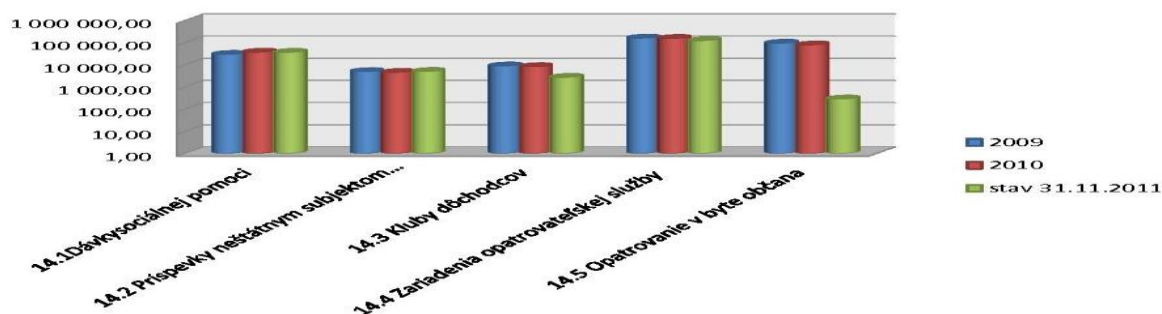
Porovnaním plánovaného a skutočného plnenia merateľných ukazovateľov za rok 2010 mesto vykazovalo v troch zo šiestich hodnôt vyššie výstupy. Najvyššie plnenie bolo v prípade podprogramu Dávky v sociálnej pomoci, t. j. počtu občanov v hmotnej núdzi, kde počet poberateľov sa zvýšil oproti predpokladanej hodnote o 21 na celkových 31 občanov. Čerpanie rozpočtu na tento program bolo oproti schválenému rozpočtu nižšie, a to vo výške 36 944,04 EUR, tzn. na 82,3 %).

Nižšie plnenie stanoveného ukazovateľa bolo v jednom prípade, a to v podprograme Opatrovateľská služba v byte občana, t.j. počet obyvateľov, ktorým bola poskytnutá sociálna pomoc, kde skutočná hodnota bola nižšia o dvoch občanov. Čerpanie rozpočtu bolo nižšie oproti upravenému rozpočtu o 37 596,10 EUR, tzn. na 67,6 %.

Pri kontrole vynaložených finančných prostriedkov bolo zistené nesprávne účtovanie o poskytnutom preddavku na dlhodobý hmotný majetok vo výške 1 800,00 EUR, čím mesto nepostupovalo v súlade s opatrením Ministerstva financií Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky (ďalej len „Opatrenie MF SR“) a zákonom o účtovníctve.

Kontrolou žiadostí o poskytnutie príspevku neštátnym subjektom poskytujúcim sociálne služby na rok 2010 bolo zistené, že kontrolovaný subjekt v niektorých prípadoch relevantne nepreukázal, že žiadosti spĺňali všetky náležitosti v zmysle Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta (ďalej len „VZN“). Žiadosti o poskytnutie príspevku neštátnym subjektom, poskytujúcim sociálne služby, boli v štyroch prípadoch doručené bez príslušného dokladu, napr. výpisu z obchodného registra, živnostenského listu, zriaďovateľskej listiny, čo bolo v rozpore s VZN.

Prehľad vývoja výdavkov v rámci programu Sociálne služby vrátane jeho podprogramov je uvedený v grafe č. 1.

V rámci preverovaného programu mesto vynaložilo najviac finančných prostriedkov na podprogram ZOS. K 30.11.2011 došlo k výraznému poklesu vynaložených finančných prostriedkov na úroveň 122 861,32 EUR.

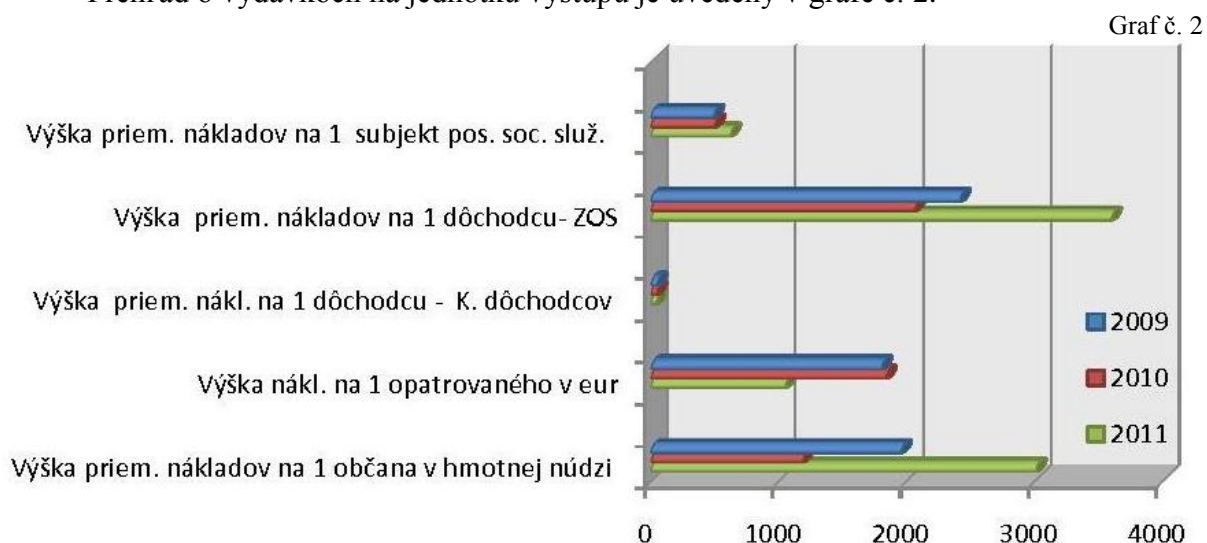
Druhým významným podprogramom, ktorý sa podieľal na zvýšení kvality životných podmienok obyvateľov, bol podprogram Opatrovanie v byte občana, kde podstatnú zložku poskytnutých finančných prostriedkov tvorili v roku 2010 náklady na dom opatrovateľskej služby.

Ďalším podprogramom, ktorý nadväzoval na sociálnu starostlivosť o občanov, bol podprogram Dávky sociálnej pomoci, prostredníctvom ktorého bola v roku 2010 zabezpečená sociálna pomoc celkovo pre 31 žiadateľov.

Vzhľadom na charakter vynaložených finančných prostriedkov bolo ich čerpanie hospodárne.

Pri analýze účinnosti preverovaného programu Sociálne služby kontrolná skupina využila analýzu efektívnosti nákladov, pri ktorej preskúmala vzťah medzi nákladmi na program a jeho výsledkami.

Prehľad o výdavkoch na jednotku výstupu je uvedený v grafe č. 2.

Z uvedeného grafu vyplýva, že najvyššie náklady boli vynaložené na jedného dôchodcu v ZOS vo všetkých porovnaných obdobiach, čo bolo ovplyvnené jeho sedemdnňovou prevádzkou a relatívne vysokou priemernou 88,1 % obsadenosťou.

Najnižšie náklady na dôchodcov využívajúcich sociálne služby boli vynaložené v podprograme Kluby dôchodcov. Mesto svojim rozpočtom uhrádzalo schôdzkovú činnosť a prevádzku priestorov, v ktorých sa nachádzajú. Mesačne organizovali okrem bežných posedení aj rôzne akcie, prednášky a besedy. Mesto zabezpečovalo posedenia pri slávnostných príležitostiach, návštevy chorých, prípadne pomoc pri nákupoch. Stretnutia dôchodcov sa uskutočňovali priemerne dvakrát týždenne, pričom priemerný počet dôchodcov navštevujúcich tieto kluby bol počas kontrolovaného obdobia 86 dôchodcov, z čoho vyplývajú po prepočítaní nízke náklady na jedného dôchodcu.

Výška dávok v hmotnej núdzi závisela od počtu schválených žiadostí podaných mestu. Jednorazové dávky sociálnej pomoci boli poskytnuté účelovo, napr. na úhradu nákladov na základné životné potreby - potraviny, ošatenie, obuv a pod.

Program Sociálne služby bol primerane účinný, keďže pokrýval rôznorodé potreby všetkých občanov mesta.

Program Šport

Podľa programového rozpočtu na rok 2010 program Šport obsahoval šesť podprogramov, v ktorých boli definované ciele a merateľné ukazovatele ako výstupy, prostredníctvom ktorých plánovalo mesto dosiahnuť plnenie zámeru „Športové aktivity prispievajúce k rozvoju telesnej zdatnosti detí, mládeže a dospelých“.

V rámci uvedeného programu boli v roku 2010 skutočne čerpané výdavky vo výške 327 085,81 EUR (plnenie na 96,7 % k upravenému rozpočtu).

Analýzou vynaložených výdavkov v rámci programu bolo zistené, že na podprogram Plaváreň bolo použitých najviac finančných prostriedkov (56,7 % z celkového objemu finančných prostriedkov vo výške 185 314,02 EUR), z toho významnú časť z vynaložených prostriedkov tvorili výdavky na správu, energie a na údržbu. Ďalším najpodporovanejším podprogramom bol podprogram Športová hala, na ktorý bolo vynaložených 69 653,27 EUR (21,3 % z celkového objemu čerpaných finančných prostriedkov), z toho boli čerpané výdavky na rekonštrukciu, na opravu a údržbu, energie a na odmeny mimo pracovného pomeru.

Najmenej finančných prostriedkov bolo vynaložených na podprogram Podpora športových podujatí, a to 237,29 EUR, čo predstavovalo 0,1 % z celkového objemu čerpaných finančných prostriedkov. Celkový počet podporených podujatí bol sedem, čo bolo o dve podujatia viac ako bolo naplánované.

Preverením čerpania bežných výdavkov bolo zistené, že v prípade piatich podprogramov došlo k zníženiu výšky vynaložených finančných prostriedkov. V prípade podprogramu Športová hala bolo čerpanie bežných výdavkov vo výške 46 780,28 EUR.

Realizácia programu Šport vzhľadom na druh vynaložených výdavkov, rozvinutú sociálnu infraštruktúru poskytujúcu dostatok možnosti pre kvalitný život obyvateľov a dlhodobú tradíciu športových a spoločenských aktivít bola hospodárna.

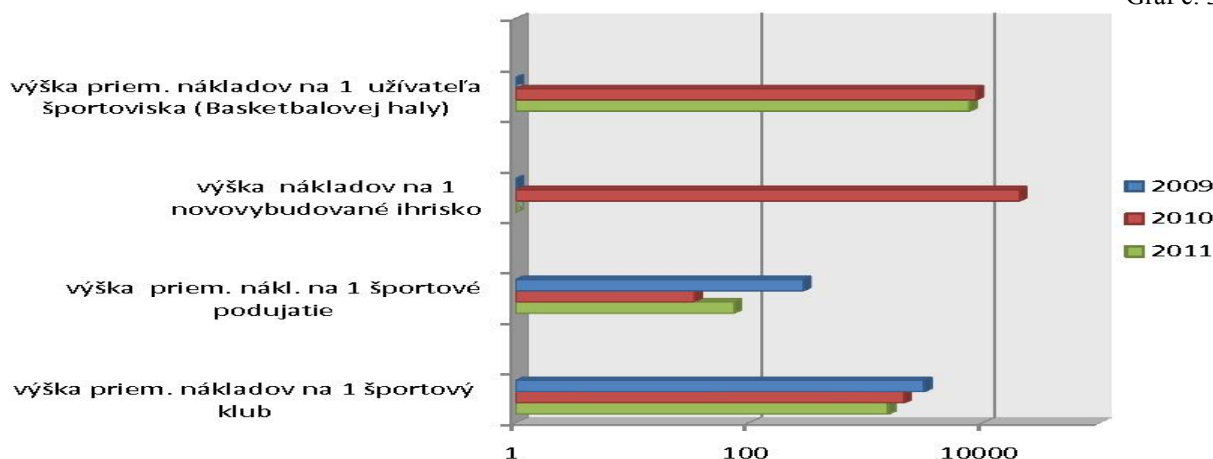
Pri hodnotení efektívnosti programu Šport došlo v sledovanom období k znižovaniu bežných výdavkov a k vyššiemu plneniu plánovaných hodnôt (merateľných ukazovateľov), preto bol tento program efektívny.

Merateľné ukazovatele boli takisto ako v prípade programu Sociálne služby stanovené ako merateľné ukazovatele výstupu, ktoré kvantifikovali počet obyvateľov, novovybudovaných ihrísk alebo počet podporených klubov. V roku 2010 nebol splnený iba jeden merateľný ukazovateľ, a to počet novovybudovaných ihrísk.

Vzhľadom na skutočnosť, že v dvoch podprogramoch Plaváreň a Futbalový štadión bolo skutočné plnenie výstupov vyhodnotené ako nula, analýza efektívnosti nákladov bola vykonaná len na zvyšných štyroch podprogramoch. V roku 2009 v programovom rozpočte bola programová štruktúra rozdielna oproti roku 2010, keďže neobsahovala podprogram Športová hala, z čoho vyplýva aj nulové čerpanie výdavkov v roku 2009 na predmetný podprogram v nižšie uvedenom prehľade.

Prehľad o výdavkoch (v EUR) na jednotku výstupu je uvedený v grafe č. 3.

Graf č. 3

Najvyššie výdavky vzhľadom na skutočné plnenie výstupu v kontrolovanom období mesto vynaložilo na podprogram Športové ihrisko v celkovej výške 20 415,45 EUR, z dôvodu schválenia dotácie od Úradu vlády Slovenskej republiky vo výške 10 058,00 EUR na výstavbu detského ihriska na rozdiel od porovnávaných rokov 2009 a 2011.

Druhým významným podprogramom, ktorý prispieval k rozvoju športu a telovýchovy v meste, bol podprogram Športová hala. V roku 2011 bolo na tento podprogram vynaložených menej prostriedkov ako v roku 2010. Avšak, čo sa týka plnenia merateľného ukazovateľa (počet užívateľov - klubov, združení) bolo plnenie v roku 2010 v porovnaní s rokom 2011 až dvojnásobné.

Najvyrovnannejšie poskytovanie prostriedkov v porovnávanom období bolo v podprograme Dotácie do oblasti športu. V rokoch 2009 a 2011 bol počet dotovaných klubov rovnaký. V roku 2010 bol počet skutočne podporených klubov zvýšený o jeden oproti plánovanej hodnote, čo malo vplyv na podporu intenzívnej činnosti športových klubov, združení, športových aktivít a celkového vyžitia občanov, predovšetkým však detí a mládeže.

V oblasti podpory športových podujatí mesto bolo len spoluorganizátorom niektorých športových podujatí.

Vzhľadom k počtu športových podujatí, podporených oddielov a podpore všestranných športových aktivít bol program Šport primerane účinný.

3 Úroveň vnútornej kontroly kontrolovaného subjektu

Systém vnútornej kontroly v kontrolovanom subjekte bol upravený vo vnútornom predpise a to Zásadach nakladania s finančnými prostriedkami mesta Svit, v ktorom boli vymedzené činnosti vykonávané v súvislosti s finančnou kontrolou ako aj povinnosti hlavného kontrolóra mesta v súlade so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Kontrolnú činnosť v meste zabezpečoval hlavný kontrolór mesta, ktorý vykonával svoju činnosť v zmysle zákona o obecnom zriadení.

Vytvorený systém riadenia a kontroly v rámci kontrolovaného subjektu bol v kontrolovanom období účinný.

Zhrnutie

Kontrolou boli zistené nasledovné nedostatky:

- nerozpísanie kapitálových výdavkov v celkovej výške 36 085,00 EUR na jednotlivé programy v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,
- neformulovanie merateľných ukazovateľov v priamej súvislosti s cieľom v štyroch podprogramoch v zmysle odporúčaní Manuálu MF SR,
- v šiestich podprogramoch stanovovanie merateľných ukazovateľov výstupu v hodnote nula, čím mesto nepostupovalo podľa odporúčaní Manuálu MF SR,
- nehodnotenie plnenia zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov, čím mesto konalo v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,
- porušenie Opatrenia MF SR a zákona o účtovníctve, keď mesto nesprávne účtovalo o poskytnutom preddavku,
- žiadosti o poskytnutie príspevku neštátnym subjektom, poskytujúcim sociálne služby, neobsahovali náležitosti v zmysle VZN,
- mesto pri plnení zámerov programov Sociálne služby a Šport postupovalo hospodárne, primerane účinne a efektívne.

Výsledky kontroly boli prerokované s primátorom mesta. Na odstránenie zistených nedostatkov mesto prijalo 6 opatrení, ktorých plnenie bude NKÚ SR v rámci svojej činnosti sledovať a kontrolovať.